

XII. ДЕМОГРАФИК ҲОЛАТ ВА ЎРТАЧА ИШ ҲАҚИ

Дастлабки маълумотларга кўра, 2020 йилнинг 1 октябрь ҳолатига вилоят доимий аҳолисининг сони 3 802,7 минг кишини ташкил этиб, йил бошидан 50,7 минг кишига ёки 1,3 %га кўпайди. Шундан, 2 143,7 минг киши – шаҳар жойларида (жами аҳоли сонининг 56,4 %)и) ва 1 659,0 минг киши – қишлоқ жойларида (43,6 %)и) истиқомат қилади.

Вилоят ҳудуди ва аҳоли зичлиги (2020 йил 1 октябрь ҳолатига)

	<i>ташкил топган сана</i>	<i>ҳудуди, минг кв. км</i>	<i>доимий аҳоли сони, минг киши</i>	<i>1 кв. км га аҳоли зичлиги, киши</i>
Вилоят бўйича	15.01.1938	6,759	3 802,7	562,6
<i>шаҳарлар:</i>				
Фарғона	1877 й.	0,1003	292,5	2 916,3
Кўкон	X аср	0,037	255,4	6 902,7
Қувасой	14.06.1954 й.	0,264	94,5	358,0
Марғилон	X аср	0,041	238,0	5 804,9
<i>туманлар:</i>				
Олтиариқ	29.09.1926 й.	0,631	213,4	338,2
Қўштепа	16.04.1952 й.	0,368	192,3	522,6
Боғдод	31.12.1964 й.	0,333	217,7	653,8
Бувайда	26.12.1973 й.	0,279	229,9	824,0
Бешариқ	29.09.1926 й.	0,774	229,6	296,6
Қува	10.02.1939 й.	0,438	260,4	594,5
Учкўприқ	29.09.1926 й.	0,275	230,6	838,5
Риштон	09.01.1967 й.	0,307	203,5	662,9
Сўх	27.02.1990 й.	0,221	78,6	355,7
Тошлоқ	12.04.1973 й.	0,243	204,2	840,3
Ўзбекистон	17.04.1963 й.	0,689	240,7	349,3
Фарғона	22.02.1964 й.	0,6117	215,3	352,0
Данғара	07.12.1970 й.	0,435	175,6	403,7
Фурқат	09.04.1992 й.	0,305	118,8	389,5
Ёзёвон	27.12.1980 й.	0,407	111,7	274,4

Фарғона вилоятининг маъмурий-ҳудудий ташкил топиши 1938 йилнинг 15 январидан бошланади. Ҳудуди 6,759 минг квадрат километрни ташкил этади ёки мамлакатимиз ҳудудининг 1,5 фоизига тенг. Вилоятимиз шимолдан Наманган вилояти, шарқдан Андижон вилояти, жануб томондан Қирғизистон Республикасининг Ўш ҳамда Баткен вилоятлари ва ғарбдан Тожикистон Республикасининг Хўжанд вилояти билан чегарадош. Вилоятнинг Сўх тумани ҳамда Фарғона туманининг Шохимардон ва Ёрдон, Риштон туманининг Чўнғира қишлоқлари вилоят, Республика ҳудудидан ташқарида, Қирғизистон Республикаси ҳудудида жойлашган.

Вилоят маъмурий ҳудудий бўлинишига кўра 4 та вилоят миқёсидаги шаҳар, 15 та туман, 5 та туманлар тасарруфидаги шаҳарлар, 197 та шаҳар типидagi посёлкалар, 1 227 та аҳоли яшаш пунктлари ҳамда 1 038 та маҳалла фуқаролар йиғинларидан ташкил топиб, уларда 3 802,7 минг нафар аҳоли истиқомат қилади. Вилоятнинг маъмурий маркази Фарғона шаҳри.

Вилоятнинг иқлими кескин континентал, қуруқ. Тоғ тизмалари Фарғона водийсига совуқ ҳавонинг кириб келишини тўсиб турганлиги боис, қишда об-ҳаво бир мунча мўътадил. Ёзи иссиқ, июлнинг ўртача ҳарорати 27,5°C, қиши нисбатан совуқ, январнинг ўртача ҳарорати - 3°C. Вегетация даври 217 кун, йиллик ўртача ёғин миқдори 200-250 мм.ни ташкил этади.

Тупроқлари бўз, қўнғир, ўтлоки, ботқоқ тупроқлар, қумтош, мергел чақиртошлардан иборат бўлиб, экин экилмайдиган текисликлар қисмида турли ўсимликлар, тоғ ён бағирларида писта, бодом ўсади. Ёввойи ҳайвонлар (бўри, тулки, қобон ва бошқалар) кам учрайди, судралувчилар, кемирувчилар, қушлар, сув ҳавзаларида балиқлар бор.

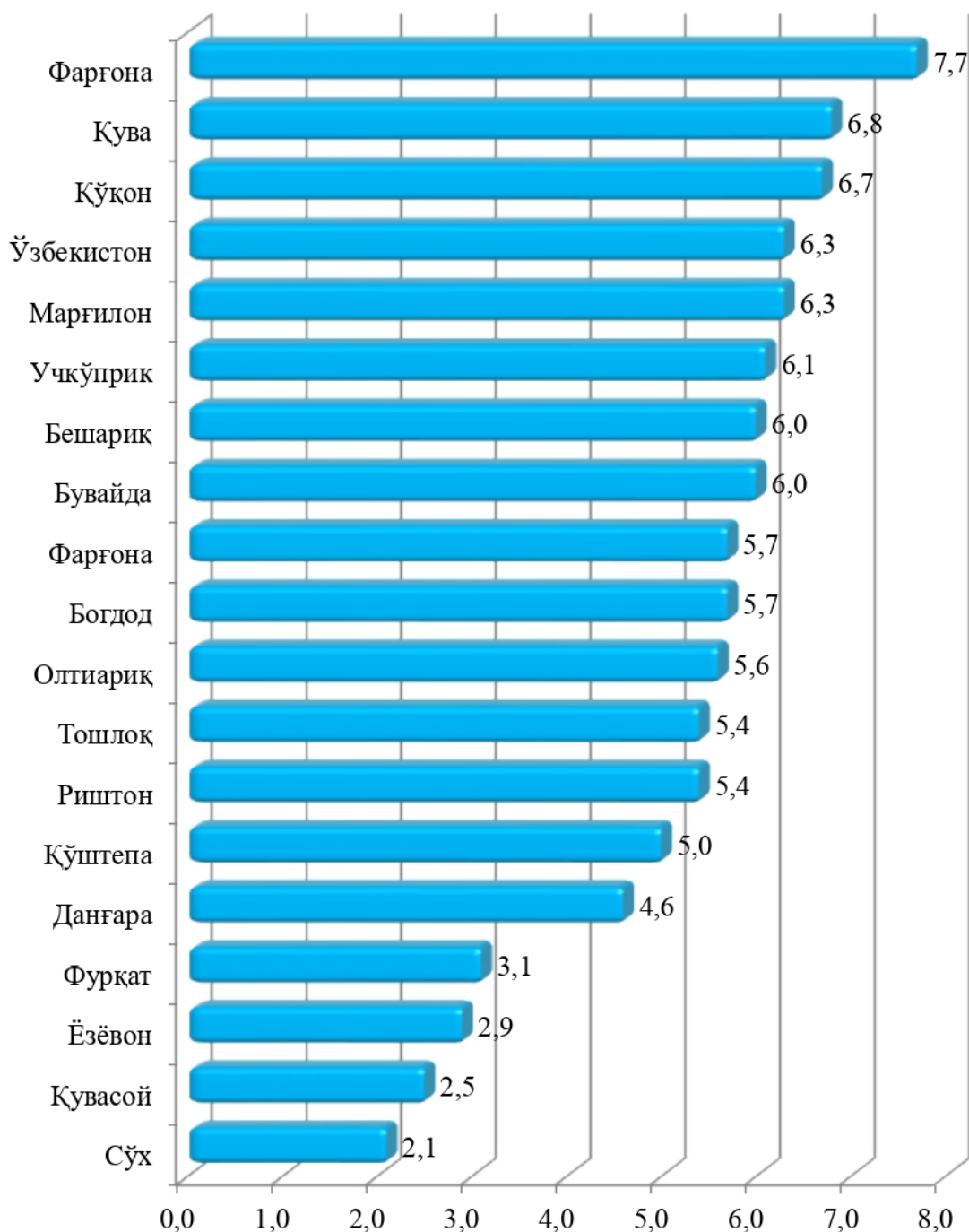
Географик жойлашуви, табиий, минерал хом-ашё ресурсларининг мавжудлиги вилоятда азотли ва фосфорли ўғитлар, нефть маҳсулотлари, оҳактош, соғ тупроқлар (ғишт, черепица учун хом-ашё), мрамор, цемент хом-ашёси, шағал, енгил саноат, хусусан тўқимачилик ва озиқ-овқат маҳсулотлари, қурилиш материаллари ишлаб чиқариш саноатини ривожлантириш учун янада қулайдир. Вилоятда фойдали қазилмаларнинг 43 тури аниқланган бўлиб, улардан 21 таси ўзлаштирилмоқда.

Фарғона вилояти ҳудудлари
бўйича доимий аҳоли сони тўғрисида маълумот
(2020 йилнинг 1 октябрь ҳолатига)

	Доимий аҳоли сони, минг киши			Доимий аҳоли сонининг ўсиш суръати, %да		
	жами	шу жумладан:		жами	шу жумладан:	
		шаҳар	қишлоқ		шаҳар	қишлоқ
Фарғона вилояти	3 802,7	2 143,7	1 659,0	101,9	56,4	43,6
<i>шаҳарлар:</i>						
Фарғона	292,5	292,5	-	101,7	100,0	-
Қўқон	255,4	255,4	-	101,5	100,0	-
Қувасой	94,5	53,0	41,5	101,8	56,1	43,9
Марғилон	238,0	238,0	-	101,7	100,0	-
<i>туманлар:</i>						
Олтиариқ	213,4	161,0	52,4	101,9	75,4	24,6
Қўштепа	192,3	75,1	117,2	102,2	39,1	60,9
Боғдод	217,7	112,2	105,5	102,2	51,5	48,5
Бувайда	229,9	109,9	120,0	102,0	47,8	52,2
Бешариқ	229,6	80,7	148,9	101,6	35,1	64,9
Қува	260,4	120,8	139,6	101,8	46,4	53,6
Учқўприк	230,6	41,8	188,8	101,9	18,1	81,9
Риштон	203,5	130,2	73,3	101,7	64,0	36,0
Сўх	78,6	50,0	28,6	101,9	63,6	36,4
Тошлоқ	204,2	47,5	156,7	102,1	23,3	76,7
Ўзбекистон	240,7	104,2	136,5	101,8	43,3	56,7
Фарғона	215,3	134,9	80,4	102,0	62,6	37,4
Данғара	175,6	41,0	134,6	102,2	23,3	76,7
Фурқат	118,8	28,0	90,8	101,7	23,6	76,4
Ёзёвон	111,7	67,5	44,2	102,1	60,4	39,6

Шаҳарлар ичида энг кўп аҳоли Фарғона шаҳрида 292,5 минг киши (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 1,7 %га ўсган) ва туманларда энг кўп аҳоли Қува туманида бўлиб, 260,4 минг кишини ташкил қилади (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 1,8 %га ўсган).

Худудлар кесимида доимий аҳоли сониниг тақсимланиши
(2020 йил 1 октябрь ҳолатига; вилоят жами аҳолисига нисбатан, %да)

Доимий аҳоли сонининг ёш гуруҳлари бўйича тақсимланиши
(йил бошига; киши)

	2019 йил		2020 йил	
	сон	улуши, %да	сон	улуши, %да
Жами аҳоли сони	3 683 300	100,0	3 752 034	100,0
<i>шу жумладан ёшлари, ёш</i>				
0-2	231 319	6,3	240 623	6,4
3-6	291 797	7,9	302 940	8,1
7-13	456 160	12,4	466 858	12,4
14-17	215 993	5,9	220 957	5,9
18-24	443 742	12,0	422 365	11,3
25-30	422 902	11,5	424 939	11,3
31-40	560 690	15,2	580 558	15,5
41-50	440 615	12,0	447 286	11,9
51-60	352 746	9,8	359 005	9,6
61-70	176 354	4,8	195 692	5,2
71 ёш ва катталар	90 982	2,5	92 796	2,5

Доимий аҳоли сонининг асосий ёш гуруҳлари бўйича тақсимланиши
(жами аҳолига нисбатан, %да)

Вилоятда 2020 йил мобайнида айрим ёш гуруҳларининг жамига нисбатан улуши сезиларли ўсиши кузатилди: ўтган йилдагига нисбатан 31-40 ёшдаги аҳоли улуши 15,5 %, жамига нисбатан 0,3 % га, 61-70 ёшдаги аҳоли улуши 5,2 %га жамига нисбатан 0,4 %га ўсди.

Ҳамда аксинча, аввалги йилга нисбатан 18-24 ёшдаги аҳоли улуши сезиларли камайди ва жамига нисбатан 0,7 %га фарқ берди.

**Январь–сентябрида вилоят бўйича аҳолининг
табiiй ҳаракати коэффицентлари**

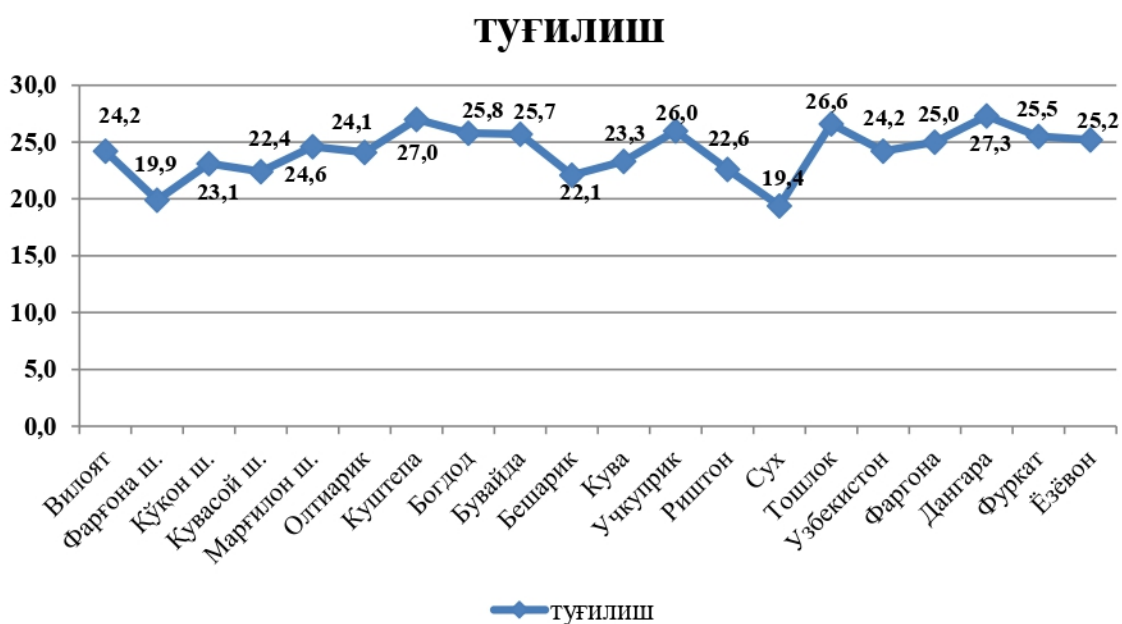
Кўрсаткичлар	минг киши		1000 аҳолига нисбатан	
	2019 йил	2020 йил	2019 йил	2020 йил
Туғилганлар	63 645	68 484	22,9	24,2
Никоҳлар, мингта	20 855	21 401	7,5	7,6
Ажралишлар, мингта	2 382	1 988	0,9	0,7

Туғилиш даражаси. 2020 йилнинг январь–сентябрида туғилганлар сони 68,5 минг кишини ташкил этди ва 2019 йилнинг шу даврига (63,6 минг киши) нисбатан 4,8 минг кишига кўпайди, шунга мос равишда туғилиш коэффицентлари 24,2 промиллени ташкил қилди.

Туғилиш даражасининг кўпайиши вилоятнинг Қўштепа туманида 24,5 дан 27,0 промилле, Фарғона шаҳрида 17,5 дан 19,9 промиллега, Қувасой шаҳрида 20,3 дан 22,4 промиллега, ўсиши кузатилди.

Аҳолининг табiiй ҳаракати коэффицентлари

(2020 йилнинг 1 октябрь ҳолатига (1 000 аҳолига нисбатан, промилле)

Никоҳлар ва ажралишлар. 2020 йилнинг январь-сентябрда шаҳар, туман ҳокимликларининг ФХДЁ бўлимларида 21 401 та никоҳлар ва 1 988 та ажралишлар рўйхатга олинди. Минг аҳолига нисбатан 7,6 та никоҳ (2019 йилнинг тегишли даврида 7,5 та) ва 0,7 та ажралишлар (2019 йилнинг тегишли даврида – 0,9) тўғри келади.

**Январь–сентябрда тузилган никоҳлар
ва никоҳдан ажралишлар сони
(бирликда)**

	Тузилган никоҳлар		Никоҳдан ажралишлар	
	2019 йил	2020 йил	2019 йил	2020 йил
Вилоят	20 855	21 401	2 382	1 988
<i>шаҳарлар:</i>				
Фарғона	1 518	1 460	332	297
Кўкон	1 410	1 232	266	227
Қувасой	517	549	80	53
Марғилон	1 386	1 503	151	109
<i>туманлар:</i>				
Олтиариқ	1 192	1 421	116	105
Кўшгтепа	1 058	1 210	100	97
Боғдод	1 194	1 212	127	127
Бувайда	1 208	1 315	100	83
Бешариқ	1 059	1 186	135	120
Қува	1 365	1 368	129	77
Учкўприқ	1 461	1 252	88	90
Риштон	1 113	1 226	132	88
Сўх	311	279	25	27
Тошлоқ	1 085	1 144	79	71
Ўзбекистон	1 308	1 374	158	162
Фарғона	1 297	1 269	144	93
Данғара	1 073	1 076	111	69
Фурқат	732	738	68	58
Ёзёвон	568	587	41	35

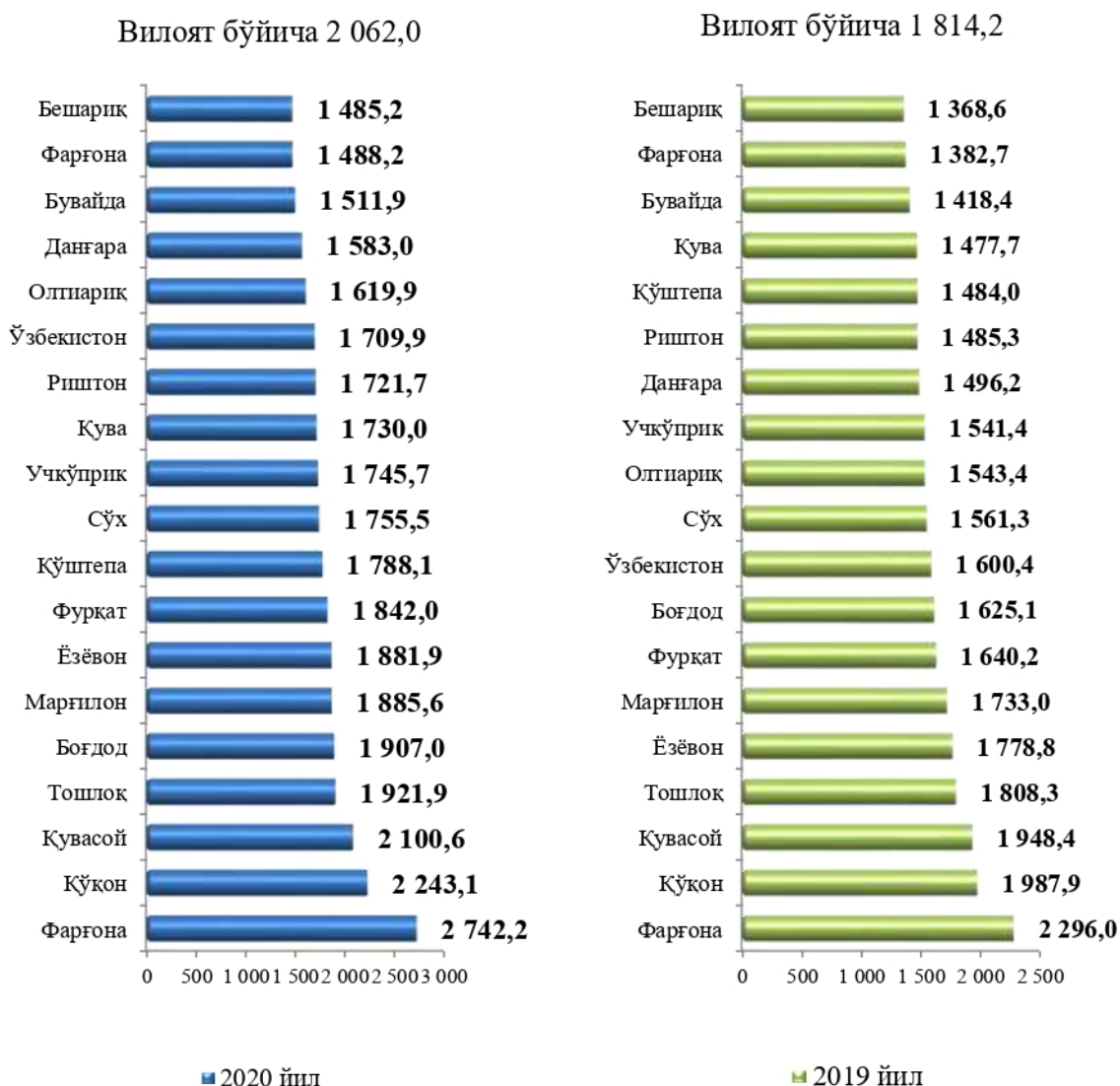
Миграция. Дастлабки маълумотларга кўра, 2020 йилнинг январь-сентябрь ойларида вилоятга кўчиб келганлар сони 6 342 кишини, шу давр мобайнида кўчиб кетганлар сони эса 10 849 кишини ташкил қилди. Миграция қолдиғи минус 4 507 кишига (2019 йилнинг шу даврида – минус 1 381 киши) тенг бўлди. Энг катта минус қолдиқлар Бешариқ (минус 717), Бувайда тумани (минус 603) ва Ўзбекистон туманида (минус 479) кузатилди.

Январь–сентябрида аҳолининг миграция кўрсаткичлари
(киши)

	Келганлар		Кетганлар		Миграция сальдоси	
	2019 йил	2020 йил	2019 йил	2020 йил	2019 йил	2020 йил
Вилоят	9 389	6 342	10 770	10 849	-1 381	-4 507
<i>шаҳарлар</i>						
Фарғона	2 901	2 142	1 726	1 634	1 175	508
Қўқон	944	546	999	1 055	-55	-509
Қувасой	312	234	290	193	22	41
Марғилон	862	513	940	910	-78	-397
<i>туманлар</i>						
Олтиариқ	233	128	391	365	-158	-237
Қўштепа	345	373	611	507	-266	-134
Боғдод	474	270	451	401	23	-131
Бувайда	206	132	471	735	-265	-603
Бешариқ	229	113	361	830	-132	-717
Қува	287	129	529	512	-242	-383
Учкўприк	255	73	560	588	-305	-515
Риштон	311	219	443	517	-132	-298
Сўх	7	4	38	33	-31	-29
Тошлоқ	300	323	544	491	-244	-168
Ўзбекистон	516	177	588	656	-72	-479
Фарғона	614	533	665	543	-51	-10
Данғара	426	282	527	386	-101	-104
Фурқат	55	70	448	348	-393	-278
Ёзёвон	112	81	188	145	-76	-64

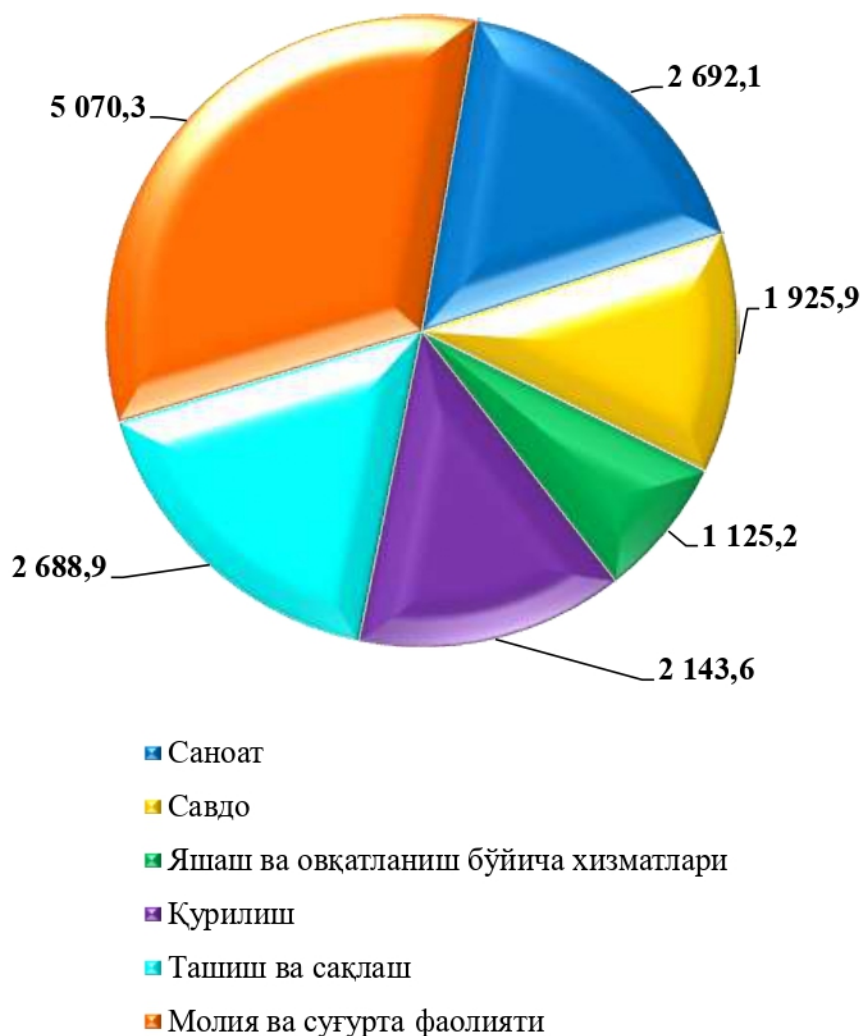
Дастлабки маълумотларга кўра, 2020 йилнинг январь-сентябрь ойларида ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи 2 062,0 минг сўмни ташкил қилди ва 2019 йилнинг шу даврига нисбатан 13,7 %га ошди. Энг юқори ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи Фарғона шаҳарда 2 742,2 минг сўмни, Қўқон шаҳарда 2 243,1 минг сўмга тўғри келди.

**Январь-сентябрь ойлари давомида ўртача
номинал ҳисобланган иш ҳақи
(минг сўмда)**

Ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақининг иқтисодий фаолият турлари бўйича тақсимланиши

(2020 йил январь-сентябрь, қишлоқ хўжалиги ва кичик тадбиркорлик
субъектларисиз минг сўмда)

Ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақининг энг юқори миқдори молия ва суғурта фаолиятига тўғри келиб, 5 070,3 минг сўмни ташкил этди. Бу кўрсаткич қурилишда 2 143,6 саноатда 2 692,1 ва таълим соҳасида 1 755,4 минг сўмдан иборат бўлди.

Ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи
(январь-сентябрь қишлоқ хўжалиги ва кичик тадбиркорлик субъектларисиз,
минг.сўмда)

	2019 йил	2020 йил	Ўсиш сурати %да
Вилоят	1 814,2	2 062,0	113,7
<i>шаҳарлар</i>			
Фарғона	2 296,0	2 742,2	119,4
Қўқон	1 987,9	2 243,1	112,8
Қувасой	1 948,4	2 100,6	107,8
Марғилон	1 733,0	1 885,6	108,8
<i>туманлар</i>			
Олтиариқ	1 543,4	1 619,9	105,0
Қўштепа	1 484,0	1 788,1	120,5
Боғдод	1 625,1	1 907,0	117,3
Бувайда	1 418,4	1 511,9	106,6
Бешариқ	1 368,6	1 485,2	108,5
Қува	1 477,7	1 730,0	117,1
Учкўприк	1 541,4	1 745,7	113,3
Риштон	1 485,3	1 721,7	115,9
Сўх	1 561,3	1 755,5	112,4
Тошлоқ	1 808,3	1 921,9	106,3
Ўзбекистон	1 600,4	1 709,9	106,8
Фарғона	1 382,7	1 488,2	107,6
Данғара	1 496,2	1 583,0	105,8
Фурқат	1 640,2	1 842,0	112,3
Ёзёвон	1 778,8	1 881,9	105,8